

Передплата
на «РУСЛАНА» виносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополуночі.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До питання про галицько-руську літературу.
(З причини статі проф. Т. Д. Фльоринського).

Відповідь проф. Володимира Антоновича.

(Далі).

Наколи ми готові згодити ся з головним поглядом проф. Фльоринського що-до значіння українсько-руської літератури або підлітератури в межах Росії, то зовсім розходимо ся з его поглядом що до значіння сеї літератури в Галичині (і в Австрії взагалі. *Ред. Русл.*). Тут, силою течії історичного життя, інтелігентна руска суспільність говорить своєю мовою, користує ся нею в церкві, суді, в адміністративних зносинах; она одержує в ній освіту в сільських школах, гімназіях і в університеті. Очевидно для всякого безпристрасного дослідника, що уживанє сеї мови в культурних зносинах виробило ся услівьями самого життя. Певно, що серед галицьких письменників є деяка скількість осіб, які присвоїли собі російський літературний язык, але сі люди зовсім не многочисленні і не особливо плідні в науковім письменстві, та й існуюванє такої групи письменників зовсім природне: нема культурної суспільности, в якій посеред інтелігенції не було би певної скількости людей, що пишуть не лише на тій мові, якою они говорять, але й беруть участь в інших літературах. В міру розвитку Галицької Русі, многи літерати присвоїли собі кілька языків, якими і викладають свої думки; без ріжниць партії як «староруси», так і народовці іноді печатають свої твори на язиках: російським, німецьким і польським. На тих язиках стрічали ми статі а навіть цілі твори, як Адольфа Добрянського, так і Франка, проф. Шараневича, проф. Огоновского і т. д., але все те появи виімкові, не характеризуючі загальних культурних потреб краю. Більшість членів «старорускої» партії, на нещастє, російського літературного языка не знає, не може ним писати, ані говорити, і тому бажанє їх, не признавати своєї «областної» літератури, являє ся лише теоретич-

ним переконанем, — свого рода ілятонічною любовою, яка зустрічає великі труднощі в житєвім приміненю. Та суперечність теоретичного переконання з практичним его приміненем відбиває ся передовсім на науково-літературній плідности сеї партії що-до скількости і якости, — досить порівнати для прикладу виданя «Гал. Рускої Матиці», що існує вже багато літ і виданя «Наукового товариства ім. Шевченка», що почало свою діяльність лише сім літ назад, щоби впевнитися в тім, на скілько напрям, оснований на потребах самого життя даної суспільности, викликає рішучість, діяльність і плідність, і на скілько теоретичні комбінації, що йдуть на перекір житю, являють ся елементом, викликаючим апатю і безсилність. Год-їж поважно приймати за «общєрусский язык» сей говір, яким розмовляє більшість «старорусів», яким видавано труди «Матиці» і яким писав поеми Гуцалевич, Дідицький і ин. Для ілюстрації языка, уживаного «старорусами» позволю собі навести доволі характеристичну епізоду. Один заслужений учений, що належав до сеї групи (проф. Яків Головацкий, *ред. Русл.*) був вибраний професором російського языка і літератури в однім з російських університетів (в Одесі, *ред. Русл.*). Діставши звістку о сім виборі, він написав до сенату сего університету письмо з заявою вдяки; в сім письмі, що мало 20 стрічок, показало ся 23 похибки що-до російської лексики, синтакси і правописи. Після того очевидно, кандидатура на катедру російського языка і письменства показала ся неможливою, і поважаний учений одержав инше призначенє (предсідателя археограф. комісії у Вільні, *ред. Русл.*).

На нашу думку, вельми знаменну подію представляє та обставина, що староруска партія за 50 літ свого існування не видала ні одного не тільки визначного, але навіть середньо-гарного поета або белетриста. Всі талановиті письменники галицької літератури, як Франко, Федькович, Кобринська, Кобилянська і т. д. — заступники виключно народної групи.
Проф. Фльоринський особливо невдоволе-

ний тим, що Галичани пишуть наукові статі і видають наукові журнали своєю мовою; він уважає сі почини роботою «трудною до переведеня, злишною, непотрібною, безцілною, безхосєвною, яка при щоденних силах галицької інтелігенції не може здійснити ся і за 100 літ» — навіть зачисляє її до появ негативных і шкідливых. Автор так переконаний про справедливість своєї думки, що вважає спірне питанє «безповоротно рішеним в житю» в бажанім для него розумію.
Ми вважаємо переконаня проф. Фльоринського, як і всяке глибоке і щире переконанє, але при тім всім не можемо згодити ся ні з его епітетами, ані з его прогностикою. Певно, що витворенє наукового языка із щоденної мови вимагає великих заходів, однак ся перепона не є така, щоби не можна її одоліти, що певно дуже добре знав проф. Фльоринський, що виучив історію відродженя у XVIII і XIX ст. многих славянських літератур. При відомій прихильности автора для успішного розвитку Славян, він, неперечно, відносить ся симпатично до змагань, які підняли Чехи, Сербі, Болгари, Словінці, Словаки, Луличани для розвитку своїх літератур; але зовсім анальоґічні змаганя Галичан не лише не мають у него симпатії, але викликають в нім пристрастні неґації і докори. Очевидно, що кабінетні занятя фільольогією можуть натхнути духом нетерпимости в рівній мірі, як занятя теольогічними, політичними і правничими науками.

(Далі буде).

Шовінізм чи гуманітаризм?

(Що причині підпису Сінкевича).

Баронова Сутнер збирала підписи найславнійших людей усіх європейських народів на відозву, яку намірила вислати до «шляхотних душ Англії», аби спіділали для покінченя теперішньої краєвої війни з Боерами. Як звісно, Сінкевич відмовив свого підпису, подавши за причину, що, мовляв, нехай баронова перше збирає підписи за давними Поляками з Познанщини,

9
ГЕНРИК ІВЗЕН.
Як ми мертві воскресемо.
(Далі).
ПРОФЕСОР РУБЕК
задуманий.
Чиста правда те, що ви сказали.
УЛЬФГАЙМ.
Так, бо і камінь буде знати, чому він має боронити ся. Він є мертвий і не хоче, аби його на силу приведено до життя. Цілкою як медвідь, коли хто дразнить його в його лежі.
МАЯ.
Так ви їдете тепер у ліси полювати?
УЛЬФГАЙМ.
Їду геть у гори. — Ви не були мабуть ніколи в горах, добродійко?
МАЯ,
Ні, ніколи.
УЛЬФГАЙМ.
До лиха! То виберіть ся тепер в літі. Можете прилучити ся до мене — ви і ваш чоловік. Се було би гарно!

МАЯ.
Дуже радо. Але Рубек вибираєть ся сього літа в подорож по морю.
ПРОФЕСОР РУБЕК.
Здовж побережа, поміж острови.
УЛЬФГАЙМ.
Тьфу, — чого ви хочете там у тих проклятих смердячих каналах. Що за гадка! Сидіти і застрягнути в солодкій воді. Бо лише солодкою водою можна назвати се!
МАЯ.
Чувш, Рубеку?
УЛЬФГАЙМ.
Ні, їдьте радше зі мною в гори. Там так свобідно, нема там людей! Не повірите, що се значить для мене. Але така дрібна жіночка — *спинюсть ся. Монахиня виходить з павільyonu і йде до готелю.*
УЛЬФГАЙМ
проводить її очима.
Гляньте на паньство на онту! На чорного птаха! — Кого-ж то мають ховати?
ПРОФЕСОР РУБЕК.
Що? Я не знаю ніщо...

УЛЬФГАЙМ.
Ну, так хтось мусить лежати тут у якімсь куті та загинати. Хорі і слабі повинни найрадіше казати поховати себе — і то чим скорше, тим ліпше.
МАЯ.
Ви не хорували ніколи, дідичу?
УЛЬФГАЙМ.
Ні. Бо інакше я не сидів би тут — Але мої найблищі приятелі хорували сараки дуже часто.
МАЯ.
І що-ж ви робили з ними в таким випадку?
УЛЬФГАЙМ.
Стріляв їх, розуміть ся.
ПРОФЕСОР РУБЕК
глядить на нього.
Стріляв?
МАЯ
посуваєть ся в зад з кріслом.
Стріляв на смерть?
УЛЬФГАЙМ.
Я не хиблю ніколи, добродійко.
МАЯ
Але якже-ж ви можете стріляти людей?

а відтак нехай журить ся про Боєрів на другій півкуни землі. Польска преса одушевляла ся сим виступом своєю славного земляка; заграниця приняла сю демонстрацію байдужною мовчанкою, або некорисними замітками.

Отже петербурский «Край» отворив свої стовпці для полеміки на тему: Чи добре зробив Сінкевич, відказуючи свого підпису? В сій справі один з перших заняв голос п. Л. Стрешевич і розібрав се питане засадничо, зі становиска загально людского, з висоти правди всевічної. Тому приводимо яго статью в повній змісті.

Неправда, що на сьвітї нич нового? Явища природи є ті самі нині, що перед віками. Чесноти, а передовсім проступки одиниць повторяють ся також без перестанку. Але в збірнім життю людскість йде тягом наперед, а вчашний день не видів сего, що побачить завтрішний.

Майже в цілій Европі лежить опінія против Англичан за те, що певні своєї фізичної сили, хотіли Боерам накинуги свою волю та пановане, що примусили їх до війни.

Чи се не дивне, не нове?

Поступоване Англичан в полудневій Африці є цілком чимсь незваним цивілізованому сьвітоти, чимось особливим. Певно відступимо не богато від правди, коли скажемо, що у міжнародних відносинах нігде і ніколи інакше не поступовано. Погляньмо на мапу сьвіта, розтворім в котрім небудь місци книгу політичних подій, а всюди найдено докази, бучі в очи, що всі держави величину та могутість здобували на кровавій дорозі насиля. Не лише роблено так, але і чванено ся тим. Найголоснійшу славу здобувано собі з мечем або з булавою в руці. Поети, музики, малярї увіковічили вождів, що в кровавих борбах розширяли границі рідної держави, се є иньшим краям та народам накидали насильно чужу, ворожу волю.

Нема сумніву, що в окликах грози, які розлягають ся на цілім нашім континенті, є богато облуди, сильно ділають тут ненависти народні та публїчні; під звучну фразу криє ся самолюбний намір, але всіх прояв не можна тим витолкувати. Се певне, що чуємо також голос пробудженого удосконаленого сумління суспільностей.

Швайцари не мають жадних заборчих намірів політичних, з Англією не мають цілком рахунків, а однак пишуть і підписують петиції до свого правительства, аби оно після можности причинило ся до скорого перерваня війни, клепають Англію.

Донеслисть та сила сего явища виступить досаднійше, коли розважимо обставини.

Боєри мешкають на другім кінци сьвіта. Не знаємо про них майже нічо. Богато з нас не чуло перед тим, що такий наїрід десь там існує. Жадні цивілізаційні вязи не лучать Ев-

ропу з ними. Не видали ані поетів, ані артистів, ані учених, які збогатили би суспільну скарбницю людскости. Про якісь їх плахотні діла не дійшли до нас жадні вїсти. Противно, они здаєсь, є єгоїстами та в політиці не перебирають в средствах. При тім народець се маленький і поки-що ще без історії. Жадного визначного титулу до співчуга, крім загальної, людскої солідарности, доглядіти тут неможливо.

Не досить сего. Віддалена ся борба не має такого перебігу, аби могла грозою переняти нашу увагу. Число убитих і ранених, по кількох місяцях борби, не доходить навіть до половини того, кілько вже не раз вклала одна велика битва.

Коли отже нині бурить ся опінія, виходить з рівноваги, то можна легко виставити собі, що діяло би ся, коли-б велика війна вибухнула в середині Европи, коли-б кинули ся на себе народи, споріднені спільною працею, спільними стремліннями для осягнення спільних ідеалів.

Стоїмо безсумнівно супротив явища нового, коли не змістом, то величю. Ту і там в історії можна віднайти припадки, що вибрані одиниці жаліли в тишині, або півголосом над проливом крови, але се не був суспільний рух. Се не була струя, в якій видко силу, в якій чути будучність.

Чи ж треба доказувати, що явище, яке видимо нині, треба уважати незмірно пожаданим поступом; що се найшляхотнійший овоц цивілізації, зросту гуманітарного почуга? Се одинока могутість, що може зробити конець бісмарківській девізі: «сила перед правом», усунуги кривди, які виходять з сеї засади у міжнародних відносинах. Триюмф сеї моральної сили дасть на сьвітї пановане братерства та справедливости.

Отже хто кохав людскість, хто мріє про яснійше завтра для людского рода, повинен єднати ся з миролюбною струєю, повинен працювати, кілько стане сил, аби побіда була як найскорша, найповнійша.

Повторимо ще раз, що ми вже не раз казали: свою будучність належить вязати з тим, що красне, що правдиве, що добре — такий союз не заведе, не наразить ніколи ані на небезпеченства, ані на страти. Сей буде колись більше значити серед людскости, хто для єї щастя більше зділає.

І ото чому думаю, що «Край» мав рацію, висловивши сумнів, чи слушно вчинив Сінкевич, відмовляючи в своїм знаменитім письмі до пані Сутнер підписаня відозви до «великодушних душ в Англії».

(Конець буде).

З політичного поля.

В моравскім соїмі, на вчашнім засіданю, пн. Люкш і товариші поставили внесенє, аби завізвати правительство до підпринята відповідних заряджень, в цілі цілковитого знесеня ґрунтового податку як податку державного. В заміну за се має бути дальше розвиненим прогресивний податок доходовий, заведений податок від маєтку та доконаною реформа податку від спадщини. Натомість ґрунтовий податок має ужити ся виключно на потреби автономічних інституцій.

По кількандневних нарадах зїзду делегатів адвокатских палат з цілої Австрії, що зібрав ся був сего тижня у Відни, запали дуже важні ухвали та внесеня для адвокатского стану. Іменно вивязала ся дуже горяча дискусія при обговореню практики судів при виконуваню нової цивільної процедури. Суді, виконуючі закон, поступають ворожо з адвокатами і вкорочують їх права. Тайні розпорядження міністерства судівництва звернені прямо против адвокатів. Др. Кан радив розпочати страйк. Против того внесеня промовляв др. Вількош з Кракова. Виводи Вількоша збивав др. Левенштайн зі Львова і заявив, що він навіть одержав поручене від львівської палати, аби поставити внесенє о урядженє страйку.

Зїзд ухвалив реферат в справі установлення адвокатских коштів і резолюцію о усуненє означуваня тих коштів судєю. Окрім того ухвалено

резолюцію о утворенє регуляміну адвокатских належитостей за ведене спірних справ, однак з задержанєм вільної угоди о гонорар. Принято також внесенє референтів о розширене обмугу діланя адвокатів. Адвокатска інтервенція має мати в кожній області правну опіку. Порішено також домагати ся заведеня необмеженого права оборони всіма вчисленими на лістї адвокатами в війсковім процесі карнім.

Додатково принято також внесенє, після котрого виконуванє обовязків правного обжаловуючого в справах державного скарбу має з прокураторії скарбу перейти на адвокатів. Одногolosно принято внесенє, щоби на певне число посад судів ріжних інстанцій покликувано кандидатів з адвокатского стану, при чім літа адвокатской практики мають бути вчислені в літа служби. Ухвали зїзду порішено предложити через депутацію міністрови судівництва.

В римскім парламенті, вчашне засіданє мусів президент перервати задля бучі, яку піднесла опозиція з причини відповіді міністра Pelleux-a, на інтерпеляцію соціалїстичного посла Турати ого. Іртерпелянт жадав виясненя в справі заказаних зборів в Медіоляні. Міністер відповів, що збори в цілі заведеня конституанти він буде заказував і на дальше, бо они противлять ся конституції. (Оплески на правици, буча на лївици). Відтак палата хотіла перейти до справ економічних, але лївица жадала голосованя над подібним внесенєм посла Дідну, а коли се внесенє перепало, підняли скрайні послї такий пекольний крик, що президент палати накрив голову і вийшов з салї.

Н О В И Н К И.

— **Іменованя.** Цїсар іменував членами шкільної Ради краєвої на Буковині на найближшій 6-літній протяг часу: гр. кат. декана і почесного канонїка о. Целестина Костецкого, православног суфраґана консисторіального архимандрита д-ра Володимира Ренту, совітника правосл. консисторії Александра Монастирського, євангел. пароха І. Фроніуса, члена кагалу Фердинанда Мавра, директора мужескої семинарії учительської Дмитра Ісопескуля і професора висшої школи реальної в Чернівцях Пігуляка.

— **5. засіданє соїму** відбуде ся завтра, в субугу, о 11. годині перед полуднем.

— **3 Перемишля.** «Товариство руских женщин» устроює для 1. цьвітня с. р. *вечерниці* в комнатах «Рускої Бесїди». Програма: 1) Відчит; 2) сольо-сьпів; 3) фортепян; 4) монольоґ гумористичний; 5) квартет звїрчаний; 6) забави товарискі. — Вступ від особи 40 сотиків. Початок о 8. годині вечером.

— **Похорони бл. п. о. Юстина Желехівского** відбулись в четвер перед полуднем при участі всеї рускої інтеліґенції Перемишля і значнім здвізї вірних. Обряд похороний почав ся ранком в церкві катедральній. Домовина була пристроєна трема вінцями, від «Союза», «Общества Качковского» і «Зорі». Соборну літурґію відправив о. митрат Волошинський при участі вїсьмох священників. По літурґії стануг єп. Константин на чолї 30 сьвящеників до панахиди і «последного цїлованя». Домовину обнесли сьвященики до вкола храму, почім почав ся похід на кладовище. Хор питомців під управою о. Кишакевича сьївав в часі богослуженя і похоронів. Пращальне слово в церкві виголосив катехит рускої гімназії, о. Савчин. На похоронах бачили ми кількох членів тов. ім. Качковского; зі Львова прибув Марков і Ничай. За домовиною поступала численна громадка своихів покійного.

— **Звичайні листи до Німеччини,** франковані 10-сотиковим значком почтовим, мусіли доси важити найбільше 15 ґрамів. Від 1. цьвітня с. р. може вага звичайних листів виносити 20 ґрамів, подібно як в Австро-Угорщині.

— **За наклонване сьвідків** в процесі о лихву засуджено б. нотаря К. Рогальского з Тарнобжеґу на три місяці вязниці. Єму то не першина, бо вже перед тим відсидїв два місяці за управлюванє лихви.

— **Польскій драматичний конкурс** виділу краєвого дав сим разом добре жниво. Першу нагороду в квоті 1000 корон одержав п. Фрїдберг, бохеньский адвокат, за драму «Змори»; другу в квоті 500 корон Анеля Войціцка, донька краківського актора за штуку «Дилстанти»; а ще дві штуки одержали похвальну згадку: «Цірцета «Очуняні». Крім того ще пять иньших штук поручено до вистави. Комісія, заохочена сим корисним вислідом, поставить внесенє виділови краєвому, аби і слідуючий конкурс відбуд ся на тих самих условинах.

— **Білянс** ц. к. упр. галицкогo акційного Банку гіпотечного виказує за 1899 рік чистого доходу 2,023.217 корон. Надзираюча Рада сего

УЛЬФГАЙМ.

Я-ж не говорю про людей.

МАЯ.

Ви сказали своїх найближчих приятелів.

УЛЬФГАЙМ.

Алеж найблищі мої приятелі, то мої пси.

МАЯ.

Ваші пси?

УЛЬФГАЙМ.

Не маю ближих, нїж мої чесні, вірні, щирі до дна душі товариші польовань. Коли який з них захорує, або ослабне, тоді-паф! І вже приятель висланий — на той сьвіт.

Монахиня виходить з готелю з тацою на якій є молоко і хлїб, кладе її на столі перед навільйоном і входить там зараз.

УЛЬФГАЙМ

з погрозою.

І отсе має бути людська пожива! Водяне молоко і мягкий, губчастий хлїб. Ні, коби ви бачили паньство, як їдять мої приятелі. Мастє охоту подивити ся?

МАЯ

усміхаєть ся до чоловіка і встає.

Добре, чомуж би ні.

(Далі буде).

банку ухвалили представити загальному зборови, який відбуде ся дня 10. цвітня с. р., внесене на підвищення резервного фонду квотою 120.000 корон і на виплачене акціонерам супердивіденди від акції по 26 корон.

— **Протест против сецесії** на віденьскім університеті з нагоди закупленого міністерством для того-ж університету образу Клімта «Філософія» — підписало вже 70 професорів та доцентів університетських.

— **Ритуальне убийство.** В 58. ч. нашої часописи доносили ми, що в Коніц, в західних Прусах, найдено в сажавці коло синагоги труп чоловіка, зашитий в мішку. В трупі пізнано гімназійного ученика, Вінтера. Уже тоді було підозрінє, що Вінтер став жертвою ритуального убийства. В сій справі пишуть з Гданьска ось що: «Стверджено, що Вінтера зарізано на столі, або на різницькій колоді, ударом, виміреном з заду. Більше осіб мусіло его держати за руки і ноги, підчас коли якийсь чоловік уміло рукою довершив злочину і сейчас потім забрав ся до почвертованя мощій.

Стверджено, що в частях тіла не було ні каплі крові. Вінтера зарізано в цілім сего слова значіню. Дотеперішне слідство каже догадувати ся, що Вінтер одержав лист, в яким якась дівчина просила его на вечірні сходини в темній, далекій улиці Рамовій (саме над сажавкою). Там его несподівано напала юрба людей, він кликав о поміч, а ті крики навіть чули люди з далека. Однак его скоро заголомшено та затягнуто до сусідного дому, і там зарізано. Убиване его і пошматоване тіла мусіло тривати кілька годин, mimo що брало внім участь більше осіб. Доказом того є хотяби се, що мощі, найдені в сажавці, були як найстаранніше запаковані і взірцено шнурком зашиті, неначе се робив який переплетчик. Належить вносити, що убийники з початку наміряли сей страшний «пакет» вивезти поза місто, або вислати де поштою. Є також сліди, по яких можна догадувати ся, що до переведеня передше добре обдуманого і умовленого діла прибули до Коніц дві чужі особи і спільно з тамошними жителями довержили злочину. Підозрілу бесіду сих двох осіб в суботу вже по довершеному злочину підслухала одна дівчина. Голяр Дирінг видів також по пододни того самого дня двох чужих мушцін, як они переходжували ся на улици Гданьській. Один з них мав руді вуси, а другий коротку, темну бороду. Спостереження голяра і дівчини у всім годять ся, але не можна дійти, хто се були ті люди. Найострійшу ревизию переведено в домі торговельника старими річима, жида Ерліха, але там нічого не найдено. Слідчий судия тратить вже надію, чи удасть ся ему віднайти злочинців, що допустили ся сего убийства.

Найдений в Монховскім озері череп людський робив таке вражінє, неначе би его перед тим вкинено в огонь. Дослідки переведені з ним виказали, що череп находив ся в воді вже від довшого часу і що не належить до Вінтера. Він свідчить про якийсь вниший злочин, до тепер ще незнаний. Слідчий судия загадав судових актів, що відносять ся до попередних убийств ритуальних в Ксантен і Скурчу.

З Старгорода (Preussisch Stargard) донесено, що якийсь чоловік зі скринкою в руці, в якій переховують ся хірургічні прилади, намавляв на улици сина фабриканта пана Р., щоби з ним пішов до ліса. За те обіцяв ему дати цівтора марки, — однак хлопець відказав ся. Сей самий незнакомий хотів також иньшого хлопця перекупити в вище наведений спосіб, але також без успіху.

Другого дня довершено страшного убийства в Коніц на Вінтері. Хлопці описали поліції докладно сих чужих мушцін, а акти єї вислано слідчому судії до Коніц. Судия оголосив, що глядає за срібним годинником Вінтера з чч. 143.087 і 13.052. Годинник мав золоті береги, 10 камінців і накручував ся ключиком. Коли би годинник Вінтера удало ся віднайти, тоді може було би легше відшукати злочинців.

— **Надужитя в шпитали.** Перед трибуналом присяглих судий в Відни розпочав ся вчера сенсацийний процес. Два лікарі тамошного шпитала для дітей др. Райма і др. Мельцер зацізували перед суд зецера Штельбогена за два брошури, яку він видав під заг. «Жертви науки». До оголошеня сеї брошури наклонив Штельбогена факт, що его дитину лічили в шпитали за помічю серум дифтерії так, що небавом потім умерла. Розправа мала бурливий перехід, особливо підчас переслуханя матери дитини та кількох иньших свідків. Обжалований Штельбоген і его жінка зізнали, що дитину віддали до шпитала на запаленє мідгалів в горлі, а відобрали єї зі страшним кашлем, з ногами спараліжованими та з раною від частих встрікувань. Плачучи оповідали родичі, що вигляд дитини був прямо страшний: личко замізероване очи підпухлі, уста спалені так, що шкіра з них злізла, а ціла статъ скорчена. Дитина була так захрипла, що слова не могла видобути з себе. Иньші численні свідки зізнавали, що їх діти, еякі перебували через час в шпитали, або там умерли жалували ся на голод, що часто не давано їм цілком належної страви, що в шпитали

панував такий бруд, нечистість, що матери самі мусіли мити свої хорі діти в шпитали, що обходжено ся з дітьми жостоко, бито їх в лице аж до крові, а навіть були випадки, що не лише трупів, але і живі діти поміяно і віддавано родичам чужу дитину замість своєї. Також зізнавали деякі свідки, що їх діти служили лікарям предметом досвідчень.

— **Italia unita.** Трійцять літ мину небавом, як Віктор Емануель сполучив Італію в одну державу. Коли відтак 27. падолиста 1871 р. відкрито парламент на monte citorio, одушевленє було так велике, що посли падали собі в рамена та цілювались, а король закінчив свою тронову річ майже словами: «Нині отпущавши раба твого». А що сталося по 30 літах самоуправи італіянського народа? Один італіянський посол так нацеркнув нинішнє положенє Італії: «Жерела національного богатства висохли, фабричне жите не розвинулось, а ремесло упало, парламент став пародією і нищить сам суспільний лад, всюди видко непотизм, бідних досягає строга рука справедливости, богати злочинці ходять свободно, довірє до судів підорване, всюди роблять ся лише гешефти, авторитет властей рівний зерови, мораль упала, Мафія верховодить».

— **Віденьскі бурші.** Ректорат віденьского університету заборонив студентам устроювати торжественні походи в буршівских строях і зарядив, що докторандам не вільно приходити на промоцію в буршівских шапочках. Ся заборона вийшла в наслідок бурливих сцен, які лучили ся оноді в університетській авлі при промоції, причім одною з буршів з товариства «Норіка» здерто з голови шапку.

— **Парламент зрік ся свого права.** Марнованє публічного гроша на приватні цілі було у Франції до недавня одною з важних ціх французского парламенту. Кружки послів, або і поодинокі посли старали ся при бюджетових розправах переперти свої внесенє на підвищенє ріжних пенсій, датків, запоміг для своїх виборців, або нагороду за вибір їх на послів. Сим способом надзвичайні видатки державні підносили ся нераз о кількадесять мільонів франків. Щоби на будучє запобічи такому марнованю гроша, поставили два посли Юліян Роше і Бертельот внесенє, щоби палата добровільно зрєкла ся права підвишуваня видатків підчат бюджетових розправ, а принимала їх в такій лише висоті, яку предложить правительство. Палата ухвалила се внесенє значною більшостію голосів.

— **Телеграфічна лінія довкола світа.** В місце запроєктованого підморского кабля через Великий або Спокійний океан, виготовили російські і американські інженери новий плян, як найліпше було би получити телеграфом Америку з Азиею. Підморский кабель був би нечувано дорогий і нетревалый, тому построєнє телеграфу по гадці нового проекту є імовірнійше. Після него ішла би телеграфічна лінія здовж берегів Америки і Азії та лучила би ся на малій просторони моря Берінга підводним каблем. Не нині впади люди на сю гадку, бо вже в 60-их роках підніє єї був п. Кир Фільд, коли ему двічі не повело ся закинути кабель через Супокійний океан. Однак тогочасні північно-американські і сибірські відносини не дозволяли ему сей проєкт здійснити. Інакше представляв ся річ тепер. Зелізничний шлях через Сибір і биті дороги в Америці улекшують роботу і дають вигляди, що розпочате діло в тим напрямі дало би ся скоро перевести. Давсон Ціти є вже нині получений телеграфом з цавлізованим світлом. Звідси продовжено би лінію аж до західного циплю північної Америки, а через Берінга закинено би в найвушійм місці підморский дріт. З Камчатки вже легко построїти телеграфічну лінію до найближшої стації Сибіру. В сей спосіб можна би переважно сушею, при меньших грошевих видатках, получити старий і новий світ зі собою. Телеграф оперезав би тоді цілу північну півкулю землі.

— **Де найсухійше на землі.** Найсухійше місце на землі є після Фердільда місто Паїта в Перу, під 5 стєн. полуд. ширини. бо тут буває дощ пересічно раз на вісім літ. Коли Барбур, Лятрон і Фершіляд перебували в лютім 1899 р. в Паїті, падав там дощ через 26 годин без перестанку, але то був й перший дощ за вісім літ. За то прждють від моря часті мраки. Ростинність складає ся там з девять головних родів, з котрих сім суть однорічними, насінє їх лежить до ти в землі, аж по семи або восьми літах паде дощ і оно скільчить ся. А все таки є там одна ростина, що служить за ярину, рід перувянського бавовняного корча, котрий за помічю дуже довгих корінців держить ся в повисиханих руслах потоків через сім літ без дощу, а молоді его лупшаки тамошні люди варять і їдять.

— **Дрібні вісти.** В сали, що припірає до архівів папского трибуналу Sacra Rota в Ватикані вибух огонь, який з тяжким удало ся огневій сторожи ватиканській придавити. — В Моравській Оставі скінчив ся страйк углекопів. Доносять, що там власти замкнули радикальнє товариство робітників.

— **Переписна редакції.** Вп. Іл. Куз. Львів. Просимо о терпеливість,

З нашого альбому.

На весну.
(Переклад з Гайного).

Вже май прийшов чудовий,
довкола цвітї цвітуть,
по тихім небозводі
рожеві хмари пливуть.

І пісня соловія
звенить у гаю в ярі,
ягнята білі скачуть
в мягкій, зеленій траві.

Лиш я гулять не можу
лежу скорілий в траві,
звінчків звуки чую
та мрію мрії пусті...

Наука, штука, література.

— **Літературно-Науковий Вістник** книжка IV. за цвітєнь 1900 року. Зміст: *Наш альбом.* Із поезій Миколи Чернявського. — *Вічний календар.* Оповіданє Грицька Коваленка. — *У наймах.* Оповіданє Михайла Яцкова. — *Перехрестні стежки.* Повість Івана Франка. — *Із оповідань Гната Логаленка:* П. Октава, III. Тайна (нарис), IV. Проклята слава (із консерватор. споминів). — *Девять сліпих.* Діяльogi Джордана Бруно. — *Іванко Олелькович Куліш.* Огляд його діяльності. Написав Осип Маковей (далі). — *Із чужих літератур.* (Нові сили в сучасній літературі. I. Ада Негрі) — Евгенія Деґена. — *Джордано Бруно* — дра Ф. Йодля. — *Хроніка і бібліоґрафія.*

Телеґрами.

Румбург, 30. марця. У Варнедорфі страйкує 1800 робітників. Робітники емігрують до Саксонії, не хотячи прийати условій, які їм подали властителі фабрик, без веяких уступств на полішенє долі робітників.

Арко, 30. марця. Вчєра о год 7. рано дало ся чути досить сильнє трясенє землі в протягу трєх мінут. Було чотири до пять стрясєнь. Шибби у вікнах звєіли. Се вже трєте землетрясенє в сім місяци.

Льондон, 30. марця. Бюро Райтера подає дешєшу лярда Робертса з Блємфонтен: Генерал Клеман найшов при обсаджєню Форесміт в закопє одну велику гармату та кілька меньших системє Макеїма, а також знатну скількість закопаной муніції. Боєри віддають поволи оружє.

Льондон, 30. марця. Бюро Райтера доносить з Кімберлі під вчерашною датою: Через цілий день тривала борба з неприятеlem, що виступив в значній силі. Один жовнір ранений, а згинуло багато скота.

Ню Йорк, 30. марця. Дневник «World» доносить з Преторії: Президент Кріґер заявив в інтервю з дня 7. лютого, що побіда Трансвалю є так певною, як се, що Бог справедливий. Війна може тривати місяць, але може і три роки; однак війна мусить скінчити ся користію для Трансвалю. Він (Кріґер) ніколи не нарушить чужої власности; копальні суть цілком безпечні.

Краків, 30. марця. Против засудженого на три місяці вязницї б. нотаря Рогальского відбудуть ся дальші судові розправи о лихву в Ряшові і в Кракові. Рогальского обжаловано в Ряшові ще о 150 случаїв лихви.

„**Леонардівна**“ незрівначої доброти, стара житня горівка — бутелька 1 зр., пів бутельки 50 коп.

Поручає торговля
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Баторія ч. 2. 12—30

➔ **Помимо** що вовна і розгар подорожжі о 30% — продає ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціяльва робітня і магазин постели 28—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**

Львів, Коперника ч. 5. Цінники даром.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:10	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:20	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
6:50	з	Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
7:10	з	Зимної-води	6:30	до	Підзамче
7:40	з	Янова	2:45	до	Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
7:55	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
7:44	з	Тернопоя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
8:05		на дв. головний	9:25	до	Янова
8:15	з	Сокаля, Рави рускої	9:35	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
9:00	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:53	до	Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
11:15	з	Ярослава і Любачова	10:10	до	Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.
1:50	з	Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до	Янова тільки в неділі і свята
1:01	з	Янова		до	Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята
1:40	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	2:15	до	Іцкан (Ясс, Букарешту)
2-20	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	9:45	до	Кракова (Відня) Хавічки ч. Рясів
2:35	з	на дв. голов.	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
5:55	з	Сокаля, Белзця і Любачова	3:15	до	Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
			3:20	до	Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
			3:26	до	Брухович
			5:25	до	Ярослава

Ніч

8:45	6:10	з	Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до	Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
6:20	з	Іцкан, Сучави	6:40	до	Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
7:58		Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до	Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
8:15	з	Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. вересня до 10. вересня вкл. щоденно	7:00	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
8:14	з	Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:10	до	Сокаля і Рави рускої	
9:21	з	Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:20	до	Тернопоя дворець головний	
9:55	з	Кракова (Відня, Берлина), Янока, Пешту	7:42	до	дворець Підзамче	
10:10	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:47	до	Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
10:08	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	8:35	до	1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
10:25		на дв. голов.	9:10	до	1. чер. до 30. жов. в д. і сьв.	
10:30	з	Лавочного (Пешту) Хирова	2:36	10:40	до	Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
12:10	з	Скольного, Калуша	10:50	до	Кракова (Відня, Варшави), Стрия	
3:05	з	Підволочиск на дворець Підзамче	11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
3:3	з	на дворець головний	11:32	до	на дв. Підз.	
2:16	6:0	з	Кракова (Відня), Самбора, Янока	4:10	до	Кракова (Відня, Берлина)
				5:50	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє поясень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поруцає:
дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
пурки дренаві різної величини.
Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.
Цінники і прібки висилає даром.
Упрашає о численні замовлення
Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНЬСТЕРЬ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Священники, не посідаючи реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житеву; забезпечитись можна через „Дньстерь“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський виносить 50 кор., вписочне 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дньстерь“.

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дньстерь“.

Товариство взаїмних обезпечень „ДНЬСТЕРЬ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Епископ. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашне, скот, господарські зваради, збіже в зерні і соломі, сїво в стогах і будивках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„
„ спеціальна	1.684	„	80	„
Фонд основний	72.000	„	—	„
„ емеритальний	18.166	„	60	„
		486.145	кор.	92
		сот.		

Тарифи „Дньстра“ дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробсочно. До кінця 1899 року виносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси „Дньстра“ приймає Банк красей при псжихах гіпотечних.

На житє мсжна обезпечитись через „Дньстерь“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористивїші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичї.

Зголшеня о удїлєне агенцій в окрєстностях де нема близько агентів „Дньстра“, приймає ся. „Дньстерь“ виплатив агентам по конєць 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

Важне для всіх!

На- **КАЛЬОШІ** найгірше знищені

правляє **КАЛЬОШІ** як також мужеску, дамску і діточу обузу.

виконує

Чоботи для духовеньства по як найприступнійших цінах

З провінцій вистає старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.